

# REPUBLIKA HRVATSKA

VOJNA POŠTA 2128 HV "R"

KLASA: 81/92-o2/01

UR. BROJ: 2128-01/11-92-3

(Osijek, 01.10.1992.



## ZAPOVJEDNIKU BRIGADE

### I Z V J E Š Ć E

IPD službe lo6.br.HV"R" o bojevom djelovanju brigade u zoni odgovornosti OG "Istočna Posavina" u razdoblju od 14.09.92. do 28.09.1992.godine

#### I-METODOLOGIJA RADA I DJELOVANJA IPD SLUŽBE NA BOJIŠNICI

Informacije o stanju na bojišnici prikupljane su konstantnim dnevnim kontaktima s vojskom u obilasku svih postrojbi brigade na crti bojišnice, te u objektima za pripremu i odmor vojske.

Kroz razgovor s vojskom, nižim i višim zapovjednicima punktova, vodova i odjeljenja, te višim zapovjednicima određene crte obrane na bojišnici, vršena je kontrola stanja i sigurnosti bojišnice.

Takovom metodom rada brzo su uočavani određeni nedostatci i manjkavosti na crti bojišnice bitni za učinkovito izvršavanje bojevih zadataka. Uočeni problemi odmah su po povratku s bojišnice prezentirani zapovjedniku i načelniku brigade, koji su istoga dana na koordinaciji svih dužnosnika brigade zahtjevali njihovo hitno otklanjanje.

Ovakav način rada IPD službe u koordinaciji s zapovjednikom i načelnikom brigade rezultirao je u brzom i učinkovitom rješavanju svih problema na bojišnici.

#### II-OCJENA BOJEVE UČINKOVITOSTI BRIGADE

Dovoljna količina i brza popuna različitom vrstom streljiva, granata i mina omogućila je učinkovito djelovanje svih postrojbi u brigadi.

Pješaštvo, unatoč konstantnom dnevnom granatiranju i pokušajima pješačkog prodora ustrajno je održalo crtu obrane na bojišnici nedajući neprijatelju ni milimetar da se približi.

Uspostavljena je dobra i učinkovita koordinacija na liniji pješaštva i topništva u uočavanju neprijateljskih ciljeva i brzom dojavom preko sredstava veze tako vršeći korekciju topničke vatre po neprijateljskim ciljevima. Učinkovito djelovanje brigade dali su topnici MTD-a i MPOTD-a, što se iskazuje u uništavanju neprijateljskog ljudstva, broju uništenih tenkova, vojnih vozila i skladišta goriva. Posebice tu treba istaknuti uništenje velikog skladišta goriva u Lužanima 26.09.92. u 17,55 sati iz protuoklopnog topa T-12, potkalibarnom granatom. Veličina uništenog skladišta vidi se po tome što je slijedećeg dana 27.09.92. poslije 08,00 sati neprijatelj iz četiri zrakoplova izvršio direktan napad na lokaciji smještaja zapovjedništva brigade i prištapskih postrojbi, raketirajući i mitraljirajući iz zrakoplovnih topova. Samo oko kuće gdje je smješteno zapovjedništvo brigade ispaljene su četiri rakete i uništen je jedan traktor.



Učinkovitosti pješništva i topništva pridonijela je dobra organizacija crte obrane bojišnice, razmještaja topništva i funkcionalnost veze u pokrivanju zone obrane bojišnice, zatim dobra ukopanost pješništva i uredenost prednje crte bojišnice što se u koordinaciji jedno s drugim pokazalo kao neprobojan bedem za neprijatelja.

#### Primjedbe i prijedlozi zapovjedniku

- nedostaju uređaji za dnevno i noćno osmatranje na ključnim crtama bojišnice. Trebalo bi unutar svih postrojbi brigade prije zaposjedanja bojišnice izvršiti cjelovitu inventuru svih sredstava za osmatranje te pravilno raspodjeliti na crti bojišnice prema prioritetu.  
U nedostatku istih tražiti posudbu od loš.br.te kao istih sredstava nama tražiti od OZ.
- nedostaju pancirke  
Trebalo bi prije zaposjedanja slijedećeg terena osigurati dovoljan broj pancirki. Ne mora biti za svakog vojnika, ali bi svi vojnici u jednoj smjeni morali imati. Pancirka, osim što ima zaštitnu svrhu, vrlo je psihološki bitan dio opreme, jer kod svakoga vojnika apriori daje veću zaštitu i omogućava jačanju bojevog morala, otklanja strah od moguće pogibije od kakovog zalutalog streljiva ili krhotina granate.  
Prijedlog - trebalo bi izvršiti pritisak na određene strukture, civilne i vojne, po mogućnosti naći sponzore da se nabavi oko 100 komada pancirki.
- nedostaju snajperi  
Postupiti na isti način kao i u točki 1. Snajper, osim što je ubojito oružje, vrlo je efikasno psihološko oružje, stvara paniku i negativno utiče na moral neprijatelja. Dobar snajperista može samostalno držati određenu crtu bojišnice, povremeno mjenjajući položaj tako držeći neprijatelja u stalnoj defanzivi.
- smjene na bojišnici nisu bile ujednačene. Neke postrojbe imale su smjenu 24-24, neke 24-48, a neke su svih 15 dana i na položaju i u pripremi i na odmoru provele na samoj crti bojišnice.  
tako pregledom ustroja smjena pojedinih postrojbi, uočava se različiti položaj u snošenju tereta obrane na bojišnici.
- Prijedlog - sve smjene u pješništvu trebalo bi ustrojiti 24-48 sati. Da li će se to osigurati boljom organizacijom postojećeg ljudstva ili njegovim povećanjem na određenim crtama bojišnice, treba razmotriti prije zaposjedanja slijedeće bojišnice. Dolazi hladnije vrijeme, te u slučaju neskraćivanja trajanja terena od 15 dana na 10 dana, potrebno će biti više zbog nepovoljnih klimatskih uvjeta odmarati vojsku da može svježja do kraja teren izdržati.  
Ovaj prijedlog je vrlo bitan sa stajališta bojevog morala i psiho-fizičkog stanja vojnika, te ujedno važan čimbenik izdržljivosti vojske na terenu i garant njihove psihofizičke otpornosti.

### III-OCJENA VOĐENJA I ZAPOVJEDANJA

Vodenje brige o ljudima, kao prioritetni zadatak, praćen svakodnevnim obilascima časnika brigade na crti obrane bojišnice, kao i dobar odnos te trajno prisustvo nižih zapovjednika s vojskom na položaju, u cjelini je odraz dobrog i stručnog vođenja i zapovjedanja u postrojbama brigade.  
Unatoč konstantnom dnevnom granatiranju bojišnice od strane neprijatelja, sve linije vođenja i zapovjedanja vrlo dobro su funkcionirale.  
Sve zapovjedi su se bezpogovorno izvršavale, funkcionalnost žičane i druge veze omogućila je dobar protok vojnih zapovjedi.  
Učinkovitost pješništva i topništva, te u njihovoj zajedničkoj koordinaciji najbolje se potvrđuje visoki nivo vođenja i zapovjedanja.



#### Primjedbe i prijedlozi

- više poraditi na obučenosti časnika kod čitanja karti
- osigurati bolju suradnju postrojbi na bojišnici sa izviđačkim vodom i inženjerijom
- s novom vojskom poraditi na stručnoj obuci i upoznavanju s službovnikom HV-a
- više poraditi na obučenosti kod pružanja prve pomoći
- riješiti status dočasnika, časnika i vojnika koji s postrojbama odbijaju ići na teren u Bosnu

#### IV-OCJENA ZADOVOLJSTVA PREHRANOM I OPREMOM

##### Prehrana

U cjelini vojska je bila zadovoljna prehranom i u tom nema bitnih primjedbi.

#### Primjedbe i prijedlozi

- zbog nadolazećih hladnijih i loših uvjeta transporta, postoji moguća opasnost hlađenja ručka koji se dovozi iz Osijeka što može stvoriti određene probleme i nezadovoljstvo kod vojske.
- zbog nadolazećih hladnijih dana organizirati nabavku sredstava za kuhanje toplih napitaka
- prije zaposjedanja terena logistička služba, trebala bi u koordinaciji s istom u loš.br.organizirati da u svakoj kući određenoj za pripremu i odmor ima adekvatna peć i dovoljno ogrijeva za grijanje.

#### Primjedbe i prijedlozi

##### Oprema

- zaposjedanjem crte bojišnice vrijeme je još uvijek bilo razmjerno toplo i nije postojao problem toplije odjeće, međutim što je vrijeme više odmicalo noći i jutro su postajali hladniji i problem nedostatka toplije odjeće se odmah pojavio.
- zbog očekivanih mogućih loših vremenskih uvjeta na budućem zaposjedanju bojišnice potrebno je ovom problemu pristupiti krajnje ozbiljno, jer u protivnom stvarati će se nezadovoljstvo među vojskom
- prema vlastitom saznanju u skladištima se nalazi određena veća količina SMB zimskih jakni koje su idealne za zimske uvjete
- potrebno je po postrojbama izvršiti inventuru stanja istrošenosti i nedostatka postojeće opreme i predati točno stanje
- vojsci nedostaje transportnih ranaca

#### V-OCJENA INFORMIRANJA

Kao i prošlog terena informiranje je bilo na nivou. Dnevno je iz Osijeka dolazilo 180 kom. "Glasa Slavonije", 50 kom. "Vjesnika", 50 kom. "Večernjeg lista", 50 kom. "Sportskih novosti", te tjedno 100 kom. "Globusa" i 100 kom. "ST"-a.

Osim informiranja putem tiska u svakoj kući nalazio se i radio prijemnik, a ponegdje i televizor.

Informiranje je vršeno i u razgovoru s vojskom prilikom obilaska bojišnice.

Osim informiranja o općim prilikama u Republici Hrvatskoj, obilaskom postrojbi

IPD služba vršila je dnevno informiranje o stanju na bojišnici i u OG "Ist.

Posavina", na taj način spriječavajući prodor mogućih dezinformacija među vojskom i stvarajući solidno psihološko stanje.



U zapovjedništvima postrojbi vojnici su mogli povremeno koristiti telefon javljajući se kući U Osijek održavajući kontakt sa svojim najbližima što je kod njih i njihovih najbližih otklanjalo svaku opasnost od moguće dezinformacije i uznemirenja.

#### VI-OCJENA VOJNE STEGE

Konstantna nazočnost svih vojnih zapovjednika s vojskom u svakom obliku djelovanja, dali na bojišnici, u pripremi i na odmoru, svelo je kršenje bojne stege na minimum.

Dobar rad s vojskom na planu psihološke pripreme za vrijeme odmora dali su referenti IPD službe u pojedinim postrojbama.

Zbog specifičnosti prostora djelovanja brigade, "ratne zone" i opasnosti od moguće pogibije, stvorio je kod vojnika jak osjećaj samodiscipline kao jedinoj i ispravnoj opciji mogućeg preživljavanja na bojišnici i otklonio iz svijesti vojnika svaku potencijalnu želju za nepoštivanje vojnih zapovjedi.

#### Primjedbe i prijedlozi

- zbog nadolazećih hladnijih dana moguće je na slijedećem terenu očekivati veću uporabu alkohola, posebice na crti obrane bojišnice kao nadomjestak za "grijanje" što vojska iz već poznatih ranijih iskustava vrlo rado primjenjuje
- postrožiti uvjete uporabe osobnih i drugih vozila na bojišnicite za nepridržavanje zapovjedi pribjegavati izricanju stegovnih mjera.

#### VII-ODNOS SA PUČANSTVOM

Razmatrajući dva protekla terena može se slobodno reći da su odnosi s pučanstvom došli do one točke povjerenja, da se izvlačenjem postrojbe brigade iz zone odgovornosti povlače i mnoge obitelji i pojedinci tražeći sugurnije mjesto boravka. Vojnici, dočasnici i časnici brigade, ne samo vojničkim nego i kulturnim ponašanjem zadobili su velike simpatije pučanstva okolnih mjesta. Ovo povjerenje se iskazivalo u stalnim druženjima s mještanima uz kavu i pozivom na objed.

Ono što je najbitnije u odnosima s pučanstvom je velika sigurnost pučanstva u postrojbe brigade koja je uistinu pokazala kako se vodi vojna vještina na dotičnom bojištu. Postrojbe 106. brigade pokazale su se prema neprijatelju kao neprobojan bedem obrane prema Bosanskom i Slavanskom Brodu i pokazale su da to mogu činiti i te kako efikasno uz malo žrtava. Ovaj čimbenik stvorio je i određene simpatije u odnosu prema 101. br. i 108. br. SL. Brod koje sa dužnim respektom gledaju u 106. br.

Najbolji primjer prema mještanima i vojnicima drugih postrojbi pokazao je sanitet brigade pruživši nebrojeni broj usluga mještanima kao i zbrinuo i obradio dosta vojnika iz drugih postrojbi.

Treba spomenuti i veterinarsku službu u zbrinjavanju ranjenih domaćih životinja iz okolnih mjesta.

Dobar odnos pučanstva okolnih mjesta kao i Bosanskog Broda dosljedno je pokazao Ilija Kljajić, predsjednik kriznog Štaba Bosanski Brod koji je zapovjedniku brigade pukovniku, Draganu Bagariću uručio "Zahvalnicu" ispred HVO-a Bos. Posavine za izuzetno vojno zalaganje, za doprinos u obrambenom ratu svim pripadnicima 106. brigade HV "R". Isti je gospodin u razgovoru dao vojnim zapovjednicima 106. brigade dužno poštovanje na iskazanoj vojnoj vještini i zamolio časnike brigade na vojnoj i stručnoj pomoći postrojbama Bosansko-Brodske brigade. Zatim je na kraju rekao da će službeno zatražiti od predjednika Tuđmana da se postrojbe 106. brigade i dalje angažiraju na Bosansko-Brodskom bojištu.



## VIII-OCJENA MORALNO PSIHOLOŠKOG STANJA

Za razliku od prvog terena, na drugom terenu moralno-psihološko stanje vojnika se znatno popravilo i po svemu sudeći vojnici su prevladali "sindrom" straha od Bosne.

Ovo se najbolje iskazuje u manjem broju poginulih, samo jedan i manjem broju ranjenih, od toga znatno više lakše ranjenih. To je dokaz veće samodiscipline vojnika i shvaćanju da niti jedan teren nije težak ako se dobro ukopaš, ako imaš dobro i precizno topništvo, ako imaš dobru logističku potporu i dobre vojne zapovjednike koji nisu u uredima zapovjedništva nego su čitavo vrijeme sa svojom vojskom.

Tu su stvari vrlo jednostavne, korjeni se nalaze u velikom bojevom iskustvu koja je ova brigada prošla u domovinskom ratu, zatim u odličnoj organizaciji vođenja i zapovjedanja te u nesebičnom zalaganju prekaljenih dobrovoljaca od kojih 90% je preko godinu dana bilo angažirano u domovinskom ratu. To je veliki ljudski potencijal koji čini snagu ove brigade, međutim, s moralno-psihološkog stajališta trebalo bi ubrzano poraditi na reguliranju statusa vojnika. Ovaj problem imati će ubuduće veću težinu paralelno s traženjem sve većih zahtjeva od ove brigade u smislu daljnjeg angažiranja na drugim ratištima.

Brigada je na ratištu u Bosni doživjela svoju kristalizaciju i profilaciju. Određeni broj ljudi koji više nije bio spreman ratovati je razvojačen, a ostala je jedna jezgra zdravih boraca koji žele svoju sudbinu vezati za ovu brigadu. Ovo se najbolje pokazalo na ratištu u Bosni gdje je za interese hrvatskog naroda u Bosni do sada poginulo osam i ranjeno oko 60 vojnika.

Ove brojke ne moraju biti konačne jer brigadu očekuju daljnji vojni zadaci, ali te brojke su zalag za rješavanje statusa ove brigade.

### ZAKLJUČAK

Usprkos početnom otporu vojnika i protivljenju da se ide na ratišta u Bosnu pravedajući svoj otpor i nezadovoljstvo čimbenikom da to nije Hrvatski rat, da je to rat u nekoj drugoj državi i da Hrvatskog vojnika nitko ne može prisiliti da se ide boriti u Bosnu, vojska je shvatila i sve više shvaća važnost rata u Bosni za interese Republike Hrvatske.

IPD služba objašnjavajući vojsci ciljeve i važnost rata u Bosni za Hrvatske interese, vojska je shvatila da ako se Srpski napadač želi pobijediti onda se to jedino još može učiniti u Bosni. Povrat okupiranih teritorija u Republici Hrvatskoj lakše će se riješiti ako se kičma srpskog napadača slomi u Bosni.

Vojska je ponosna na svoje vojne uspjehe u protekla dva terena i na svoj doprinos u zaustavljanju daljnjeg napredovanja neprijatelja prema Bosanskom Brodu.

IŠ/JD



Pomoć. zapovjed. za IPD sl.  
satnik, Ivan Šabić